

## **Udbudsforberedende delaftale om langsigtede rammer for udbud og ejerskab af energiøen i Nordsøen**

(Implementering af klimaaftale om energi og industri af 22. juni 2020 samt tillægsaftale af 4. februar 2021 vedr. ejerskab og konstruktion af energiøer mv.)

Stemmeaftale mellem

Regeringen (Socialdemokratiet) og Venstre, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Liberal Alliance og Alternativet

Et flertal i Folketinget traf med den politiske tillægsaftale af 4. februar 2021 overordnede beslutninger om ejerskabsforhold og konstruktionstype for energiøerne i Nordsøen og ved Bornholm. Det indgik i aftalen, at flere forhold skulle belyses nærmere i dialog med markedet og via tekniske, finansielle og juridiske analyser.

Nærværende beslutninger udmønter dele af aftalen af 4. februar og fastsætter væsentlige dele af rammerne for de konkrete forberedelser af udbud af energiøen i Nordsøen, herunder udarbejdelse af udbudsvilkår for partnerskab og etablering af øen såvel som vilkår for det langsigtede ejerskab og samarbejde om energiøen. Aftalekredsen noterer sig med tilfredshed, at beslutningerne i høj grad afspejler markedets tilkendegivelser i markedsdialogen såvel som tillid til værdien af stor inddragelse af private parter kommercielle, industrielle og tekniske kompetencer og samtidig sigter mod et tæt og langsigtet partnerskab.

Aftalekredsen lægger vægt på, at det videre arbejde med energiøerne skal holde sig energiøernes formål for øje og tilgodese hensynene fra aftalen af 4. februar. Energiøerne skal skabe optimale rammer for etablering, drift og innovation i relation til havvind med henblik på at udnytte og udvikle havvindressourcernes fulde potentiale for dermed at understøtte en omkostningseffektiv elektrificering af Danmark og Europa. Energiøerne skal understøtte billigst mulig udbygning med havvind i stor skala og en udvikling, hvor den grønne omstilling og den fortsatte udbygning med havvind så vidt muligt drives af markedet på markedsvilkår uden offentlig støtte. Energiøerne skal samtidig fremtidssikres og have de rette egenskaber med tilstrækkelig rum for innovation.

I forlængelse heraf beslutes følgende:

### **1. Ét samlet udbud af partnerskab og anlægsopgave af energiøen i Nordsøen med forhandling**

Aftalekredsen noterer sig, at markedets aktører har ønsket ét samlet udbud, som bl.a. muliggør, at markedet tidligt kan danne samlede konsortier og forberede mere detaljerede projektforslag. Aftalekredsen er samtidig enig om, at markedets kompetencer og innovationskraft skal nyttiggøres bedst og mest muligt. Der gennemføres derfor ét samlet udbud af partnerskab og anlægsopgave.

En vindende, privat aktør får dermed ansvaret for anlægsopgaven, idet staten vil skulle eje mindst 50,1 pct. af øen, når øen er etableret, *jf. tillægsaftale af 4. februar*. Principperne for fastsættelsen af prisen på statens ejerandel vil være fastsat på forhånd ifm. udbuddet.

Aftalekredsen noterer sig, at den vindende private aktør dermed får ansvaret for at fastlægge fx øens design inden for rammerne af beskrevne funktionskrav. Statens funktionelle interesser i projektet sikres via funktionskrav fastsat i udbudsmaterialet, og udbuddet tilrettelægges i øvrigt således, at den private medejer investering så vidt relevant screenes som investering i kritisk infrastruktur under investeringscreeningsloven. Hertil kommer, at der i lyset af den forventede tilstedeværelse af kritisk infrastruktur i øvrigt fastlægges relevante krav til den private medejer. Aftalekredsen lægger vægt på at alle parter i et bydende konsortium er kendte inden udbuddet afgøres. Den konkrete model for dette skal afdækkes nærmere.

Med henblik på at optimere de endelige udbudsvilkår, er aftalekredsen enig om, at udbuddet gennemføres med forhandling. En lignende model kendes fra statslige udbud af havvind og giver mulighed for, at staten beslutter den endelige risikoallokering bl.a. på baggrund af forslag fra deltagerne i udbuddet.

## 2. Tildelingskriterier og markedsbaserede rammer for innovation

Aftalekredsen lægger vægt på, at tildelingskriterierne sikrer, at det vindende projekt giver den bedste kvalitet til prisen samt de bedste vilkår og de laveste lejepriser for havvind og Energinet med henblik på dermed at understøtte billigst muligt udbygning af havvind i stor skala, *jf. bl.a. øens formål*. Endelig skal det muliggøres, at private parter kan byde ind med forslag til, hvordan øen inden for rammerne af ejerskabsmodellen kan rumme arealer til en innovationszone, *jf. nedenfor*. De konkrete tildelingskriterier i udbuddet vil afhænge af yderligere analyser.

Aftalekredsen lægger afgørende vægt på, at energiøen i Nordsøen giver både tilstrækkelige og hensigtsmæssige rammer for innovation. Potentialet for innovation på energiøen er imidlertid vanskeligt at konkretisere. Med henblik på at nyttiggøre markedets kommercielle, industrielle og tekniske kompetencer, samt sikre mulighed for aktivering af stordriftsfordele i konstruktionsfasen, er aftalekredsen enig om, at byderne skal have mulighed for at foreslå et ekstra areal på øen, som kan nyttiggøres til kommercielle og innovative formål inden for rammerne af ejerskabsmodellen, *jf. nedenfor*.

## 3. Ejerskabs- og forretningsmodel

Aftalekredsen noterer sig tidligere beslutning om, at Energiø Nordsøen skal ejes af et offentligt/privat partnerskab, hvor staten ejer mindst 50,1 pct. og én eller flere private aktører ejer maksimalt 49,9 pct.

Med henblik på at skabe transparens om de langsigtede spilleregler for samarbejdet i ejerkredsen er aftalekredsen enig om at fastlægge en ejermodel, der er struktureret som et aktieselskab, der agerer på kommercielle vilkår, og hvor staten ejer mindst 50,1 pct. af selskabets aktier. Værdiskabelse i energiøprojektet vil tilgå selskabets egenkapital, og staten og en privat partner vil have adkomst hertil i henhold til ejerandele samt de vilkår, der gælder herfor. Statens ejerskabsvaretagelse vil foruden relevant lovgivning udøves i henhold til statens ejerskabspolitik. Det indebærer, at staten vil varetage et aktivt ejerskab og træffe ejermæssige beslutninger på selskabets generalforsamlinger, mens selskabets bestyrelse og direktion vil få ansvaret for at drive selskabet på vegne af ejerne. Der vil dermed etableres et ”armslængdeprincip”, hvilket skal understøtte et fokus på forretningsmæssig drift og værdiskabelse i selskabet set i relation til energiøens formål. Sektorpolitiske hensyn, fx eventuel regulering af relevante indtægter, varetages i regi af relevant sektorlovgivning, *jf. nedenfor*.

De nærmere samarbejdsvilkår i selskabet fastlægges i dialog med markedet mhp. at sikre vilkår, der balancerer markedets og statens interesser såvel som realisering af energiøens formål *jf. ovenfor*. Der arbejdes henimod at understøtte og stille krav om langsigtede, ansvarlige medejere inden for gældende regler og rammer. Den konkrete model for dette skal afdækkes nærmere.

Det fællesejede ø-selskab vil forvalte øens arealer, som, mod leje- eller servicebetaling, stilles til rådighed for brugerne af øen, herunder ift. havvind, transmission og innovation. Der er enighed om, at konkurrencen om at få mulighed for at etablere innovative aktiviteter på øen skal være åben for flest mulige aktører med henblik på at understøtte åben og fair konkurrence og sikre, at energiøen kan anvendes til teknologisk udvikling og kommercielle muligheder, som ikke nødvendigvis er kendte i dag. Ø-selskabet afgør, hvem der lejer arealer til innovative aktiviteter på øen med henblik på størst mulig værdiskabelse i selskabet. Ø-selskabet kan selv udføre innovative aktiviteter, hvis det sker på kommercielle vilkår. Indtægter fra innovative aktiviteter på udlejede arealer tilfalder – efter betaling af markedskonforme lejeniveauer fastsat efter konkret aftale med ø-selskabet – den, der udfører aktiviteten.

#### **4. Transparens om finansieringen af energiøen i Nordsøen**

Med afsæt i energiøens formål om at sikre havvind i stor skala billigst mulig, samt understøtte elektrificering og lavere energipriser, er aftalekredsen enig om, at Energinets nettoudgifter relateret til transmission via energiøen så vidt muligt overvælttes til de udbudsvindende havvindprojekter, der tilkobles energiøen. Herved sigtes mod så vidt muligt at holde el-tarifferne netto upåvirkede som følge af energiøprojektet. Overvæltning af nettoudgifter relateret til transmission af elproduktionen fra havvind sikrer størst mulig transparens om de reelle udgifter og indtægter for det samlede energiøprojekt.

Aftalekredsen er enig om, at det skal afdækkes nærmere, om og hvordan indtægter og udgifter for havvind- og transmissionsaktiviteter skal reguleres med henblik på at sikre interesse fra markedet i at opstille havvind i forbindelse med energiøerne. For øvrige kommercielle og innovative aktiviteter på øen vurderes der i udgangspunktet ikke at være behov for at regulere ø-selskabets prissætning og indtægter, da ø-selskabet ved disse aktiviteter forventes at agere på et konkurrenceudsat marked.

#### **5. Aftalens karakter og videre proces**

Aftalekredsen genbekræfter, at energiøen i Nordsøen på sigt skal kunne rumme i alt 10 GW havvind inklusive de allerede besluttede minimum 3 GW havvind. Aftalekredsen noterer sig, at der både er storskalafordele og økonomiske risici forbundet med initialt at bygge en ø med kapacitet til mere end 3 GW. Aftalekredsen imødeser et fagligt oplæg, der kan danne grundlag for en beslutning ved årsskiftet 2021/2022 om forskellige størrelser for ø-konstruktionen. Beslutningsgrundlaget skal endvidere udarbejdes på baggrund af nærmere analyse af og dialog med markedet om bl.a. markedets interesse, muligheder for risikominimering, muligheder for hurtig udbygning af havvind og håndtering af eventuelle omkostninger forbundet med eventuelt midlertidigt ledige arealer (rådighedsomkostninger) samt øvrige økonomiske konsekvenser.

Det vil ved nærmere analyse og ifm. en kommende markedsdialog endvidere blive undersøgt, om og hvordan relevante sociale klausuler og bæredygtighedskriterier i overensstemmelse med udbudsreglerne hensigtsmæssigt kan indarbejdes i udbuddet, og hvad konsekvenserne heraf vil være.

Aftalekredsen noterer sig endvidere, at det samlede udbud af partnerskab og konstruktion først igangsættes på baggrund af en konkret beslutning herom, når der foreligger en status for det igangværende arbejde med at indgå aftaler om udlandsforbindelser med nabolande og konkrete og opdaterede beregninger for øens rentabilitet, da det fortsat er en forudsætning for projektet, at det forventes rentabelt. Der træffes endvidere ikke beslutning om de kommende udbud af havvind.

Aftalekredsen imødeser i øvrigt et fortsat fokus på og dialog med relevante markedsaktører om muligheden for at optimere tidsplanerne mhp realisering af energiøen hurtigst muligt. Aftalekredsen orienteres ved årsskiftet om den dialog, der har været med markedet om mulighederne for at optimere tidsplanen.

Aftalekredsen tager til efterretning, at implementeringen af energiøerne skal ske i overensstemmelse med bl.a. EU-retten, herunder bl.a. regler om statsstøtte, unbundling og udbud.

Nærværende beslutningstekst har karakter af en stemmeaftale. Aftaleparterne forpligter sig til at stemme for de lovforslag, aktstykker og bevillingsmæssige hjemler, der udmønter aftalens indhold. Aftaleparterne noterer sig, at denne tillægsaftale holder sig inden for de økonomiske rammer af klimaaftale for energi og industri mv. af 22. juni 2020. Aftaleparterne står frit, når den nødvendige lovgivning er vedtaget, og der er afsat de aftalte bevillinger.